

MADRID PARTICIPARÀ EN EL CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

El Liceu, una catalanitat en perill

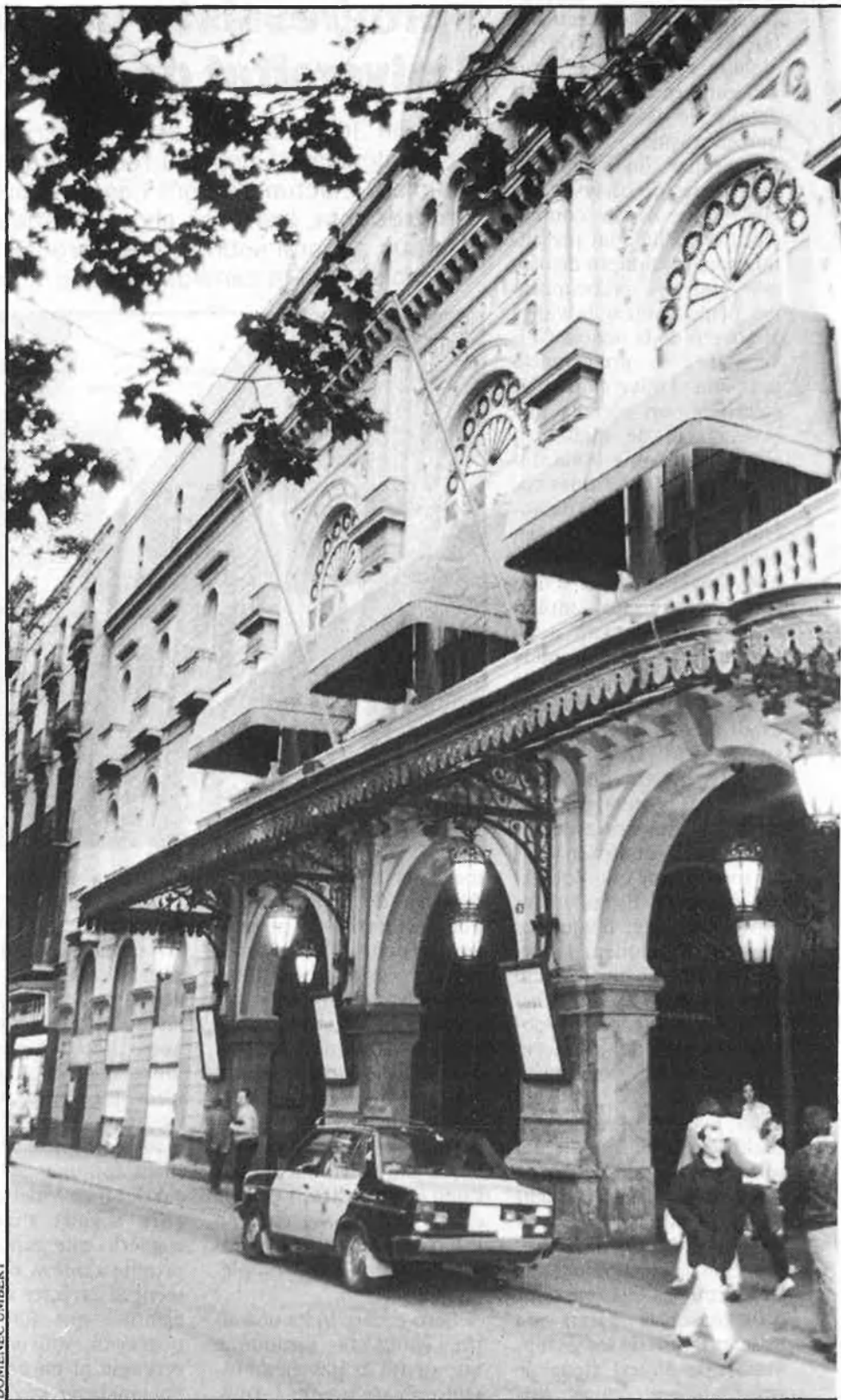
Després de dos anys de negociacions es comença a perfilar un principi d'acord entre Catalunya i Madrid. El consorci del Liceu acceptarà la participació del Ministeri de Cultura si aquest subvenciona el Teatre amb 500 milions anuals. No obstant això, la Generalitat continuarà a la presidència del patronat.

Carles Ruiz

El consorci del Gran Teatre del Liceu, creat el desembre de 1980, ha aconseguit oferir una producció artística de gran qualitat que ha situat el teatre d'òpera català entre els millors teatres operístics del món. El consorci format per la Generalitat s'enfronta a greus problemes econòmics. Ni els ingressos de taquilla ni les subvencions de les institucions catalanes no poden fer front a les despeses i al dèficit acumulat pel Liceu. Un dèficit que segons el gerent del Teatre, Lluís Portabella, «és producte d'una clàssica crisi de creixement». Un creixement que ha donat uns fruits artístics als quals no es pot renunciar malgrat que això comporti uns problemes econòmics que, ara per ara, el consorci no pot afrontar. És per això que, després de dos anys de negociacions amb Madrid, ja s'ha perfilat un principi d'acord amb el Ministeri de Cultura per tal que entri a formar part del patronat del Liceu. Així, amb la subvenció estatal, s'espera poder superar una situació econòmica cada vegada més deteriorada. Queda per veure si aquesta participació del govern central comportarà moltes concessions, i si el Liceu podrà mantenir la seva identitat pròpiament catalana.

La solució és a Madrid

Segons marca l'article novè del Títol Primer de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Generalitat té competències exclusives en matèria de

DOMÈNEC UMBERT

Cultura. Després de gairebé set anys des de l'aprovació de l'Estatut, el govern català continua sense rebre els traspassos que li corresponen. Així, a la Generalitat, davant la impossibilitat de fer front a les despeses que en matèria de cultura té, no li queda més remei que acceptar unes subvencions del govern central que legalment i objectivament són propietat catalana.

Pel que fa al Liceu, la situació no és pas diferent. L'any 1984 el consorci del Teatre va decidir iniciar les converses amb el Ministeri de Cultura per tal de solventar els problemes econòmics del Liceu. Fins aleshores, les institucions catalanes i la Societat de Propietaris havien intentat fer front a les despeses del teatre d'òpera català. Però, malgrat l'esforç, el dèficit era cada vegada més elevat i la impossibilitat de fer efectiu el deute era ja patent.

L'estiu del 84 va esclatar l'escàndol. L'agent artístic Carlos Caballé va donar a conèixer el passiu acumulat pel Liceu, uns 800 milions —xifra que després es rebaixà a 600—. El germà de Montserrat Caballé afeïgia que si el Teatre no pa-

gava els seus deutes, es veuria implicat en un gran nombre de demandes judicials. Demandes d'altres teatres d'òpera europeus als quals devia prop de set milions i dels treballadors de la institució catalana.

El problema ja era al carrer, la premsa se'n va fer força ressò i ràpidament la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, com a membres del consorci, van decidir respondre. I així, l'octubre del 84, després d'establir un pla de viabilitat per al Liceu, van obrir-se les negociacions amb Madrid.

El Ministeri de Cultura ja feia temps que havia ofert la seva participació, més institucional que econòmica, en el Patronat del Liceu. Fins aleshores la Generalitat, que compta amb la presidència del consorci, s'havia mostrat reticent a la participació del ministeri en l'administració i gestió d'una entitat netament catalana. L'Ajuntament de Barcelona, però, hi estava d'acord. I així, en virtut de l'article primer de l'estatut del consorci del Teatre segons el qual el nombre de membres «podrà ser ampliat amb l'admissió d'entitats públiques o privades que es comprometin a fer aportacions regulars», van iniciar-se les converses amb Madrid.

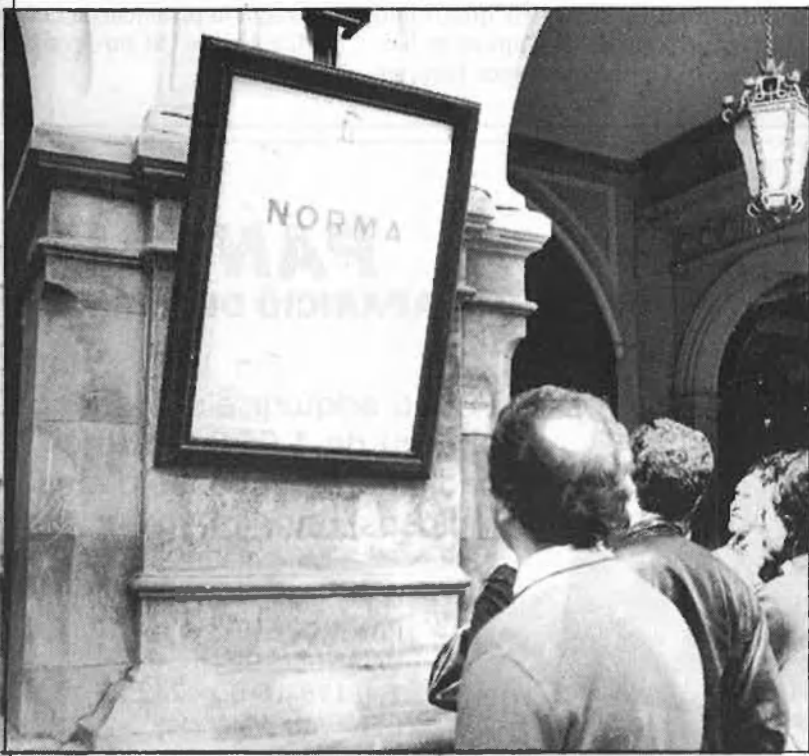
D'això han passat gairebé dos anys i encara no s'ha arribat a cap acord formal; de moment, només hi ha unes línies generals per les quals s'acceptarà la participació del Ministeri en el

consorci del Liceu. La situació política i econòmica ha canviat. En l'època de Max Cahner a la Conselleria de Cultura el tema no tenia retop: el Liceu és una institució catalana i per això mateix el Ministeri no hi ha de fer res. Com diu l'ex-conseller: «Caldria que es respectés l'esperit de la Constitució i de l'Estatut. La Generalitat té competències exclusives en el camp de la cultura». Tot això està molt clar, però de moment no s'ha complert. Per a Max Cahner la solució és ben senzilla ja que «Madrid hauria de donar els diners que es reserva per a subvencions d'aquesta mena i la Generalitat ja s'encarregaria de distribuir-los bé en el Liceu o bé en un altre lloc». El cas és que de moment —i per molt temps— Madrid no sembla tenir cap intenció de deixar la cultura en mans catalanes i com diu l'ex-conseller, si Madrid dóna diners, «benvinguts siguin; ara bé, caldrà veure quines són les contrapartides».

És precisament en aquestes possibles concessions on rau tot el problema. L'estiu del 85, amb Joan Rigol a la Conselleria de Cultura, es va arribar a un primer acord amb Madrid. Però aquest acord no va concretar-se i les negociacions van quedar aturades. Després, amb el nou conseller Joaquim Ferrer, les coses van tornar a canviar. En un principi, Ferrer era partidari que els diners del Ministeri fossin canalitzats per la Generalitat només amb una finalitat: resoldre els problemes econòmics del Liceu. Però Madrid no hi estava d'acord i així es van obrir unes noves converses, tot acceptant d'entrada la possible participació del Ministeri en el patronat del Liceu.

El combat final

Joan Rigol i Josep M. Bricall, vocals en el consorci del Liceu per la Generalitat i l'Ajuntament respectivament, ja han arribat a un principi d'acord amb Madrid. En línies generals el pacte preveu la continuïtat de la Generalitat a la presidència del Patronat del Liceu. Igualment, s'estableix la creació d'una nova vicepresidència que serà ocupada per un representant del Ministeri. L'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, continuarà al front de l'altra vicepresidència. Si aquest principi d'acord es formalitza, la Generalitat i l'Ajuntament passaran de tenir quatre vocals cadascun a tenir-ne tres. Madrid en tindrà tres més i la Societat de Propietaris mantindrà els quatre vocals que ha tingut sempre.

Les contrapartides: el punt més fosc.

Tot això, però, no és més que un principi d'enteniment, cal especificar i aclarir moltes coses abans de signar. El que sí que és clar és que el Liceu necessita els diners de Madrid i de moment no té més solució que acceptar-ne la participació en el consorci. Les despeses econòmiques són massa elevades i la manca de diàleg amb el govern central, que no està disposat a fer efectius els traspassos, agreuja la situació. Així ho creu Joan Rigol: «El Liceu necessita una reorganització. Ara cal una consolidació institucional i financera del Teatre. Una consolidació que fins ara la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona han intentat. Però es necessiten molts diners». I el que és clar és que, ara per ara, és impossible extreure aquests diners de les administracions catalanes».

Tothom està d'acord en una cosa. El problema econòmic es resoluria amb una subvenció estatal de 500 milions anuals. Però de moment, segons ens han confirmat fons properes a la Conselleria de Cultura: «encara no s'ha parlat de diners. La proposta feta pel Ministeri no dona cap xifra exacta, però es pressuposa que aquesta participació en el consorci comportarà també un finançament». En concret, s'afirma que «la Generalitat creu que el problema econòmic del Liceu se solucionaria si el Ministeri aportava els 500 milions estipulats». Una xifra que de moment Madrid no sembla estar disposat a atorgar. El Ministeri de Cultura té intenció d'aportar tan sols 200 milions, malgrat que, segons diuen, aquesta xifra es podria incrementar.

¿A qui passarà la primacia?

El cas és que mentre s'arriba o no a un acord formal el Liceu continua funcionant. I la veritat és que ho fa força bé.

El teatre català ha aconseguit, amb tan sols 1.300 milions de pressupost, oferir una bona programació operística. El Liceu és el teatre d'òpera europeu amb menys pressupost. Només unes xifres orientatives: el Teatre d'Òpera de París té un pressupost de més de sis mil milions; el Covent Garden de Londres supera els quatre mil milions i el Teatre del Capitol de Tolosa, amb el pressupost més baix, en

té mil quatre-cents. El Gran Teatre del Liceu cobreix el 30 % del pressupost amb els ingressos de taquilla i la concertació amb la Societat de Propietaris. Les subvencions de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona proporcionen 150 milions cadascuna. Amb la Diputació de Barcelona s'ha concertat, per a la temporada 85/86, una ajuda de 75 milions. Les altres diputacions catalanes atorguen un total de 15 milions. Així, malgrat les subvencions de les institucions catalanes i els ingressos de taquilla —per sobre de la mitjana dels teatres d'Europa—, encara queda un buit de 500 milions anuals que és el que ara es demana a Madrid a canvi de la seva participació en el patronat del Teatre.

El Gran Teatre del Liceu s'ha mantingut al llarg de la seva història, des que fou creat el 1847 per la burgesia barcelonina, com una institució neta-ment catalana. Una institució que, malgrat passar per diferents etapes, de ser el Teatre Nacional de Catalunya durant la guerra espanyola a acollir en les seves llotges la burgesia franquista, sempre ha projectat arreu del món la imatge d'una Barcelona i una Catalunya europea, culta i melòmana. Ara, si finalment es consolida la subvenció pública espanyola, haurà d'eixamplar, quasi per obligatorietat, el seu marc social i territorial. I com molt bé diu Max Cahner, l'entrada del Ministeri de Madrid «seria bona per tal de donar més rellevància a l'activitat artística; però sempre que no tregui la primacia de la Generalitat de Catalunya. Si no és així, no hi fa cap falta.» □

PANTAIX APARICIÓ DE L'ULTIM LP

Podeu adquirir els dos elapés,
al preu de 1.000 pessetes
cadascun (despeses d'enviament
incloses), dirigint-vos a:

PANTAIX
C/ ÀNGEL, 22
Tel. 178 18 60 - 242 28 11
BENIFAÍÓ (València)